

ESKİPAZAR SU RAPORU

Sulama Kanalları ve Sulama Göletleri

Mehmet Emin Aslan: Eskişehir Ekonomik Kalkınma Derneği Başkanı

29.09.2014

ESKİPAZAR'DA TARIMSAL SULAMA POTANSİYELİ VE MEVCUT SULAMA KANALLARI SORUNU RAPORU

I.BÖLÜM

ESKİPAZAR'DA TARIMSAL SULAMA POTANSİYELİ

1. GİRİŞ

Eskipazar İlçesi, sahip olduğu tarımsal alan ve su kaynakları bakımından Karabük İli içinde ve Batı Karadeniz Bölgesinde önemli potansiyele sahiptir.

Karabük ili toplam tarımsal arazilerinin yüzde 32'si ve Eskipazar'da olup 1.sınıf tarım arazileri bakımından da Karabük ili toplamında yüzde 26 paya sahiptir.Yine Eskipazar,tahıl üretimi bakımından Karabük İli içinde 1.sıradadır.

Eskipazar,sahip olduğu su kaynakları itibarı ile 70.000 dekar alanı sulu tarıma açarak toprak kaynaklarını daha etkin ve verimli kullanma imkanına sahiptir.

Halen Eskipazar çayı boyunca Hamzalar-Hanköy ekseninde ve kısıtlı alanlarda açık kanallarla sulama imkanlarından yararlanmakta sebze ve meyve üretimini sürdürebilmektedir.

Halbuki vahşi sulama yerine EKODER olarak talep ettiğimiz ve raporun diğer bölümlerinde söz edeceğimiz GÖLETLERİN yapımı ile, 70 .000 dekar arazide basınçlı borularla damla-yağmurlama sistemiyle sulu tarıma geçildiğinde ,Eskipazar'ın bölgede Tarım Merkezi konumuna geleceği aşikardır.

2. MEVCUT DURUM

2.1. Eskipazar'da Su ve Toprak kaynakları

2.1.1. Eskipazar Su Kaynakları

Eskipazar, Karadeniz bölgesinin Batı Karadeniz bölümü içerisinde yer alır. İlçenin doğusunda Çerkeş, Kuzey Doğusunda Ovacık, Batıda Mengen, Güneyde Gerede, Kuzeyde de Karabük İli ile sınırlıdır. Karabük iline yaklaşık 35 km mesafededir. Yüzölçümü 696 Km² dir. Eskipazar Merkezinin denizden yüksekliği 710 metredir.

Eskipazar'ın batısında Eleman dağından 300 lt/s debiye sahip Eskipazar Çayı doğmakta ve bu çaya ,Yazıboy dan çıkan yine 300 lt/sn debiye sahip Göksu çayı ile Haslı-Ova-Deresemail Köyü çayları katılmaktadır.

Eskipazar'ın güneyinde Gerede yakınlarında Bulduk, Bayındır, Hamamlı Köyü topraklarından geçen Gerede çayı, Çerkeş'den gelen Çerkeş çayı, bu iki kol Hamamlı köyünün batısında birleşerek Soğanlı Çayı adını alır.

Soğanlı Çayı Eskipazar Sırt boyu tarımsal arazilerine göre alt kodlardan akması nedeni ile Dere ve Sırt Havzası için cazibeli sulama potansiyeline sahip değildir.

Eskipazar Çayı, Gerede ve Çerkeş Çaylarının birleşmesinden oluşan Soğanlı çayına Karabük yakınlarında katılmaktadır. Soğanlı çayı Araç çayı ile birleşerek Filyos Çayı adını almakta,Filyos Çayına Devrek Irmağı katılarak Karadenize boşalmaktadır.

2.1.2. Eskipazar Tarım Havzaları ve Toprak kaynakları

Eskipazar'ı doğal yapı ve iklim açısından Dere ve Sırt olmak üzere iki havzaya ayırmak mümkündür.

2.1.2.1 Dere Havzası

Karadeniz ikliminin hüküm sürdüğü ılık ve yağışlı olan ve Eskipazar'ın Kuzeydoğusunda yer alan bu yöre; Karadeniz Bölgesinin güneyinde bulunan Hanköy'den başlayarak Deresamail, Başpınar, Karahasanlar, Köyceğiz, Ova, Haslı, Kıranköy, Kapucular, Eskipazar, Çaylı, Büyükyayalar, Yazıboy ,Hamzalar köylerinin bulunduğu *Eskipazar çayı vadisindeki köyleri kapsar.*

Tablo 1 Dere Havzası Köyleri Kullanılan Tarım Arazi Varlığı-Mülkiyet-Nüfus Durumu

	KÖY ADI	TARIMSAL ARAZİ VARLIĞI			MÜLKİYET DURUMU		NÜFUS DURUMU		
		DERE YÖRESİ HATTI	SULU TARIM ARAZİSİ(M2)	KURU TARIM ARAZİSİ (M2)	TOPLAM TARIM ARAZİSİ (M2)	İŞLET SAYISI	ARAZİ SAYISI	ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS
1	HAMZALAR	180.000	1.054.350	1.234.350	45	340	93	110	203
2	ÇAYLI	56.200	480.213	536.413	18	110	21	23	44
3	BÜYÜKYAYALR	324.164	903.901	1.228.068	44	350	81	79	160
4	BEY TARLA	53.000	1.622.290	1.675.290	38	388	31	41	72
5	ŞEVKİLER	13.734	304.044	317.778	9	85	41	44	85
6	YÜRECİK	37.000	365.500	402.500	20	88	27	28	55
7	YAZIBOYU	84.321	944.732	1.026.053	29	307	43	38	81
8	BELEN	76.500	538.857	615.357	13	114	22	18	40
9	BUDAKLAR	168.364	716.636	885.000	36	166	44	40	84
10	KAPUCULAR	52.994	722.891	775.885	28	167	51	64	115
11	ESKİPAZAR MERKEZ	234.120	940.898	1.175.018	47	296	3.464	3.452	6.916
12	HASLI	69.460	121.422	190.882	9	94	54	51	105
13	KÖYCEĞİZ	341.037	988.899	1.329.936	45	408	126	122	248
14	KARAHANANL	680.157	346.786	1.026.943	47	238	74	68	142
15	BABALAR	211.023	333.398	544.961	22	126	28	26	54
16	DERESEMAIL	159.450	883.889	1.043.339	44	294	55	50	105
17	HANKÖY	190.120	950.242	1.140.362	55	278	195	212	407
18	DOĞANCILAR	79.386	749.956	829.342	39	304	99	87	186
19	KARAÖREN	6.700	411.750	418.450	15	79	40	29	69
20	BAŞPINAR	-	548.550	548.550	26	10	50	56	106
	TOPLAM	3.015.273	13.929.204	16.944.477	629	4242	4639	4638	9277

Eskipazar çayının suladığı ve “dere ” diye adlandırılan bu sahası iklim bakımından en sıcak yeridir. Burası iki tarafı dağlarla çevrili vadidir. Bu vadideki arazi dar fakat meyve, sebze yetiştiriciliğine elverişlidir..

Mevcut koşullarda Dere yöresinde yaklaşık 17.000 dekar tarım arazisinin 3.000 dekarı yetersiz sulama imkanı bulurken, 14.000 dekarı sulama imkanından mahrumdur.

Bir başka deyişle toplam 17.000 dekar tarımsal arazinin %17’si yetersiz sulama koşullarında sulu tarım imkanı bulurken, %83’ün de kuru tarım yapılmaktadır.

2.1.2.2. Sırt Havzası

Tablo 2 Sırt Havzası Köyleri Kullanılan Tarım Arazi Varlığı-Mülkiyet-Nüfus Durumu

SIRA NO	KÖY ADI	TARIMSAL ARAZİ VARLIĞI			MÜLKİYET DURUMU	ARAZİ SAYISI	NÜFUS YAPISI		
		SULU TARIM ARAZİSİ(M2)	KURU TARIM ARAZİSİ(M2)	TARIM ARAZİSİ(M2)			İŞLETME SAYISI	ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS
1	BULDUK	91.000	1.052.500	1.143.500	26	322	44	45	89
2	DERESOPLAN	2.956	643.789	646.745	14	149	118	127	245
3	KUZÖREN	71.000	1.519.500	1.590.500	26	376	49	45	94
4	BAYINDIR	70.500	6.147.100	6.217.600	79	722	88	105	193
5	HAMAMLI	107.851	4.104.441	4.212.291	70	1.180	183	183	366
6	İMANLAR	15.950	3.767.443	3.783.393	51	440	26	22	48
7	BONCUKLAR	5.000	5.525.216	5.530.216	66	709	105	101	206
8	ASLANLAR	54.000	1.537.337	1.591.337	31	201	45	41	86
9	GÖZLÜ	4.183	1.095.075	1.099.258	18	212	61	72	133
10	ORTAKÖY	85.906	2.246.656	2.332.562	33	315	45	45	90
11	OZANKÖY	16.500	280.870	297.370	7	57	18	21	39
12	YAZIKAVAK	17.500	1.382.150	1.399.650	29	195	20	20	40
13	TAMIŞLAR	37.500	2.903.865	2.941.365	47	307	20	28	48
14	TOPÇALI	4.500	1.112.700	1.117.200	20	174	21	26	47
15	DOĞLACIK	4.897	5.083.960	5.079.063	46	733	48	59	107
16	SADEYAKA	20.500	3.844.049	3.864.549	57	631	79	102	181
17	BÖLÜKÖREN	30.000	6.367.900	6.397.900	59	985	25	21	46
18	SALLAR	-	2.940.600	2.940.600	42	478	52	47	99
19	YEŞİLLER	5.500	4.884.621	4.890.121	62	965	49	49	98
20	ÇANDIRLAR	29.745	2.531.982	2.561.727	29	547	17	29	46
21	ÇÖMLEKÇİLER	-	1.256.020	1.256.020	39	415	44	36	80
22	İNCEBOĞAZ	8.965	2.165.386	2.156.421	36	540	38	41	79
23	KAPAKLI	4.800	3.329.865	3.334.665	39	656	27	34	61
24	SOFULAR	116.279	184.629	300.908	12	108	102	99	201
25	SÖBİÇİMEN	8.555	2.072.534	2.081.089	39	428	49	63	112
	TOPLAM	813.587	67.980.188	68.793.775	977	11.845	1.373	1.461	2.834

Kaynak: TKB 2009 yılı Verileri.

İkinci havza; Karasal iklimin hüküm sürdüğü Aslanlar’dan başlayarak yükselen doğuda Çömlekçiler, Söbüçimen’e kadar uzanan Çerkeş-Ovacık sınırına varan **sırt havzasıdır**.

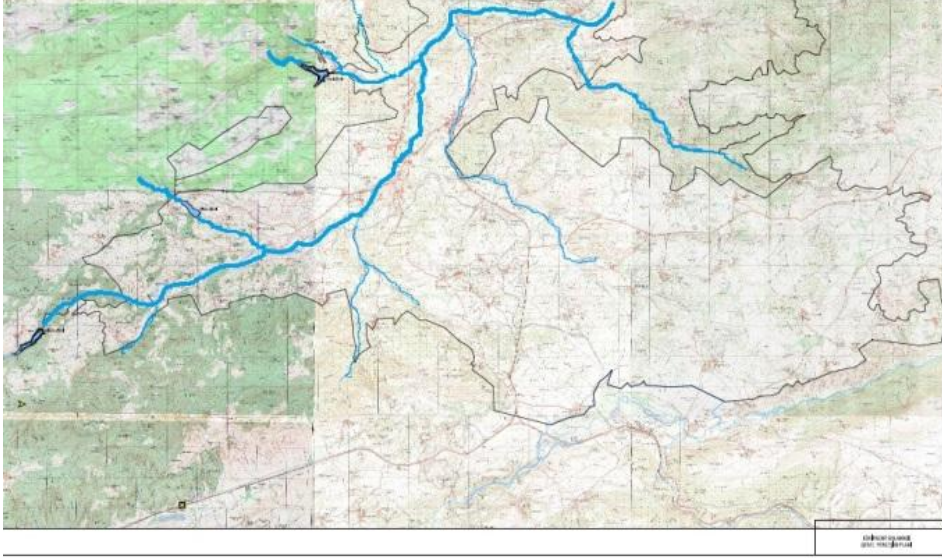
Bu yörede karasal iklim hüküm sürer. Karadeniz ikliminin ılıklığı ve yağışı buraya pek uzanamaz. Kışlar sert geçer. Eskipazar’ın Aslanlar köyünden başlayarak bu iklim kendini hissettirir. Sıcaklık farkı bir hayli fazladır.

Sirt yöresinde yaklaşık 69.000 dekar tarım arazisinin 800 dekarı yetersiz sulama imkanı bulurken, 68.000 dekarı sulama imkanından mahrumdur.

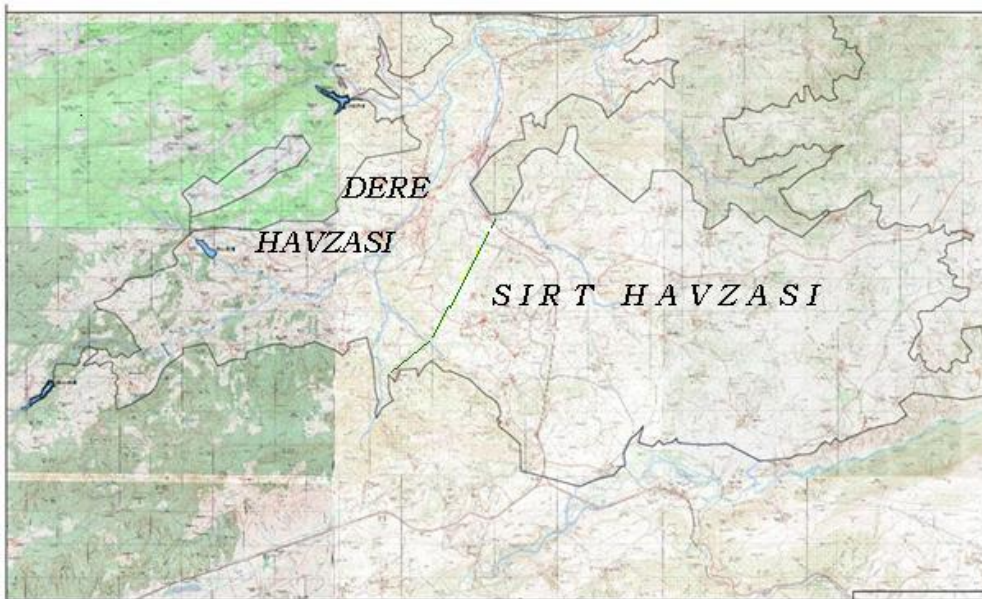
Bir başka deyişle toplam 68.000 dekar tarımsal arazinin % 2'si yetersiz sulama koşullarında sulu tarım imkanı bulurken, %98'in de kuru tarım yapılmaktadır.

Eskipazar Havza Sulama projesi ile, Sirt Havzasındaki 68.000 dekar tarım arazisinin %70'i **cazibeyle yeterli sulama** koşullarına kavuşacaktır.

Şekil 1 Eskipazar Su Kaynakları Haritası

Şekil 2 Dere ve Sirt Havzası Yerleşim Alanı

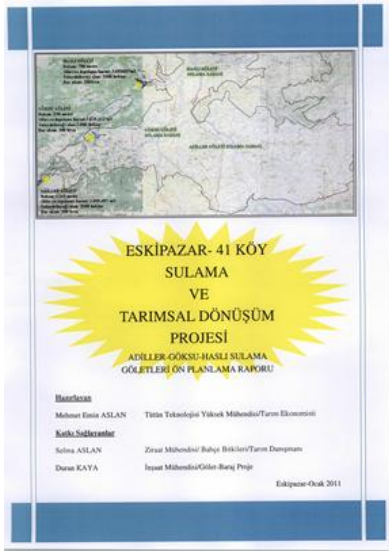
3. TALEP ETTİĞİMİZ ESKİPAZAR SULAMA GÖLETLERİ VE BUGÜNE KADAR GERÇEKLEŞTİRDİĞİMİZ ÇALIŞMALAR

EK-1 (Eskipazar 41 Köy Sulama ve Tarımsal Dönüşüm Projesi)

Eskipazar Çayı üzerinde talep ettiğimiz ADİLLER – GÖKSU ve HASLI Göletlerinin yapılması durumunda Eskipazar'da toplam 70.000 dekar arazi sulanmış olacaktır.. Halihazırdaki Eskipazar Çayının sağ ve sol yakalarındaki yaklaşık 3.000 dekar alan, 1970-1990 yılları arasında yapılan beton açık kanallar ile sulamakla olup bu kanallarında ileride daha geniş bahsedileceği üzere yenileme ve onarıma ihtiyacı bulunmaktadır.

Sulama potansiyelimizin değerlendirilebilmesi ve gölet yapımının takibi için, 2012 yılında , Eskipazar Ekonomik Kalkınma Derneği (EKODER),Eskipazar Ziraat Odası-Muhtarlar Derneği,Esnaf Odamız ve 56 köy muhtarlığının yer aldığı **Su Platformu** oluşturulmuştur.

ADİLLER-GÖKSU ve HASLI Sulama Göletleri için ön sulama planlaması ve fizibilite raporunu içeren **Eskipazar 41 Köy Sulama ve Tarımsal Dönüşüm Projesi** Eskipazar Su Platformu tarafından DSİ formatında toplam 67 sayfa olarak hazırlanarak (EK-1) resmi yazıyla DSİ Kastamonu 23.Bölge Müdürlüğüne ve ayrıca TBMM'de Karabük Milletvekillerimize ve Kalkınma Bakan Yardımcımıza 2012 Haziran ayında sunulmuştur.

Talep ettiğimiz Adiller ve Göksu Göletleri ,DSİ tarafından programa alındığı belirtilmiş ancak ihale aşamasına henüz gelmemiştir.Göletlerin sulama havzası , 70.000 dekar gibi çok önemli bir alanı kapsamaktadır

HASLI ve çevresi göleti 7.000 dönümlük araziye hedefleyecek şekilde daha önceden planlama ihalesi yapılmış ve çalışmalar sürdürülmektedir.

Eskipazar için büyük sulama ve tarımsal dönüşümü sağlayacak bu proje için Su Platformu , tüm köyler ve muhtarlar olarak beklentimiz ve talebimiz ısrarla devam etmektedir.

II BÖLÜM

4. MEVCUT BETON SULAMA KANALLARININ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Gölet çalışmaları gerçekleştiğinde kapalı borularda basınçlı sulama sistemleri tesisi edileceğinden açık kanallar işlevini tamamlamış olacaktır. Ancak bu sürenin 5 yıl gibi bir zaman dilimine yayılacağı tahmin edildiğinden mevcut kanalların iyileştirilmesi önem arz etmektedir.

Hazırlayarak sunduğumuz bu “Eskipazar Dere Havzası Sulama Kanalları Sorunları ve Çözüm Önerileri Raporu” nda, Eskipazar çayı boyunca, 500-1000 metre genişliğinde sağ ve sol yakada halen mevcut AÇIK KANALLARIN sorunları ve çözüm önerilerini kapsamaktadır. Halihazırda Eskipazar sulu tarımı, bu kanallar vasıtası ile Hamzalar-Hanköy eksenindeki tüm bahçelerde küçük aile tarımı şeklinde sürdürülmektedir.

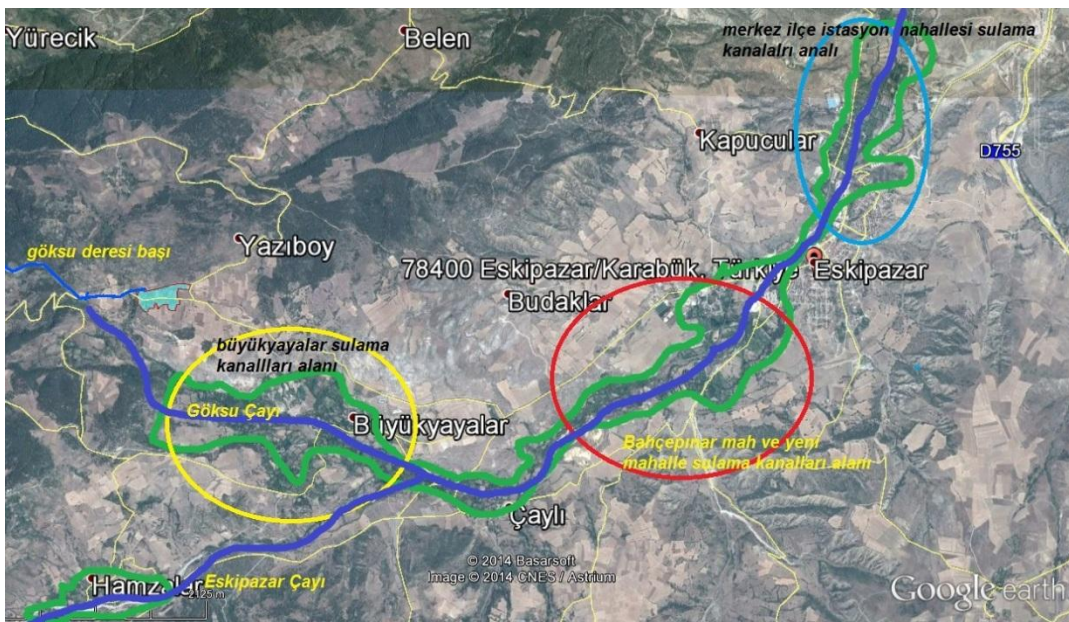
4.1 Genel Durum

Eleman dağlarından doğan Eskipazar çayı yan kol olarak Yazıboy Köyü sınırlarında doğan Göksu Çayını da içine alarak yaklaşık 17.000 dekar toplam tarımsal alanı kapsayan dere havzasındaki bazı köy ve mahallelerin sınırlarından geçerek akmaktadır. Bu yerleşimlere ait toplam alan 12.000 dekadır.

Söz konusu Çayın geçtiği havzada Hamzalar, Yazıboy, Büyükyayalar, Çaylı, Budaklar, Kapçılar tarım arazileri ile Merkez ilçe mahallelerinden Yenimahalle, Bahçepınar, İstasyon, Kıranköy ile devamında Köyceğiz, Karahasanlar, Dereemail, Hanköy Köylerine ait tarımsal arazileri açık beton kanallar vasıtası ile ve vahşi sulama yöntemi ile sulanabilmektedir.

Söz konusu tarım arazileri aşağıdaki haritada Eskipazar Çayı etrafında yeşil olarak görülmektedir.

Şekil 2 Eskipazar Çayı Üst havzası ve açık beton kanallar ile sulanan alanlar

BETON SU KANALLARI vasıtası ile sulanan 12 adet köy ve mahalleye ait bilgiler aşağıda sunulmaktadır. Bu kanallar 1970-1990 yılları arasında Kamu tarafından tesis edilmiştir.

Tablo 3 Eskipazar Çayı üst ve alt havzasında bulunan Tarım Arazileri ,Sulama, Mülkiyet ve Nüfus Durumu

	KÖY ADI	TARIMSAL ARAZİ VARLIĞI			MÜLKİYET DURUMU		NÜFUS DURUMU		
	DERE YÖRESİ HATTI	SULU TARIM ARAZİSİ(M2)	KURU TARIM ARAZİSİ (M2)	TOPLAM TARIM ARAZİSİ (M2)	İŞLET SAYISI	ARAZİ SAYISI	ERKEK NÜFUS	KADIN NÜFUS	TOPLAM NÜFUS
1	HAMZALAR	180.000	1.054.350	1.234.350	45	340	93	110	203
2	YAZIBOYU	84.321	944.732	1.026.053	29	307	43	38	81
3	BÜYÜKYAYALR	324.164	903.901	1.228.068	44	350	81	79	160
4	ÇAYLI	56.200	480.213	536.413	18	110	21	23	44
5	BUDAKLAR	168.364	716.636	885.000	36	166	44	40	84
6	KAPUCULAR	52.994	722.891	775.885	28	167	51	64	115
7	ESKİPAZAR MERKEZ Yenimahalle- İstasyon- Kıranköy Mahallesi	234.120	940.898	1.175.018	47	296	3.464	3.452	6.916
	ÜST HAVZA TOPLAM	1.100.163	5.763.621	6.860.787	247	1.736	3.797	3.806	7.603
8	KÖYCEĞİZ	341.037	988.899	1.329.936	45	408	126	122	248
9	KARAHASANL	680.157	346.786	1.026.943	47	238	74	68	142
10	BABALAR	211.023	333.398	544.961	22	126	28	26	54
11	DERESEMAİL	159.450	883.889	1.043.339	44	294	55	50	105
12	HANKÖY	190.120	950.242	1.140.362	55	278	195	212	407
	ALT HAVZA TOPLAM	1.581.787	3.503.214	5.085.541	213	1.344	478	478	956
	GENEL TOPLAM	2.681.950	9.266.835	11.946.328	460	3.080	4.275	4.284	8.559

Eskipazar Çayı üst havzası içinde yer alan bu 7 adet yerleşim biriminde toplam 6.860 dekar arazi bulunmakta ve 7.603 kişi yaşamaktadır.

Eskipazar Çayı alt havzası içinde yer alan bu 5 adet yerleşim biriminde toplam 5.085 dekar arazi bulunmakta ve 956 kişi yaşamaktadır.

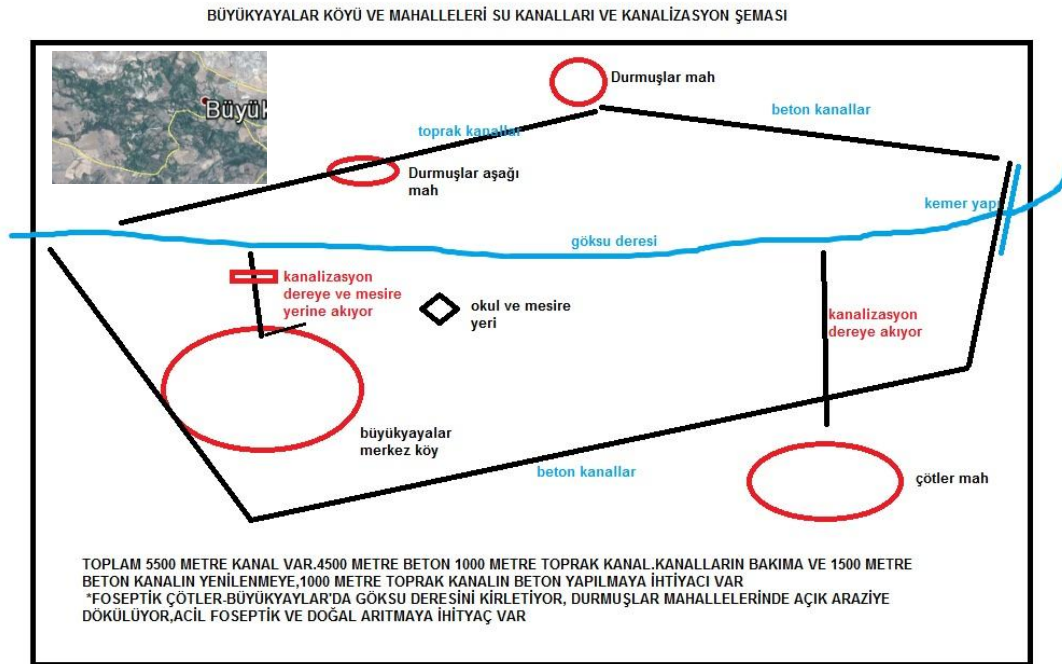
Tablo 3’de görüldüğü üzere bu tarım arazilerinin üst havzada 1.100 dekarına karşılık gelen yüzde 16’sı cazibeyle ve beton kanallar vasıtası ile sulanabilmektedir. Alt havzada ise 1.581 dekarına karşılık gelen yüzde 31’i aynı şekilde sulanabilmektedir.

Yaklaşık 40 yıldan beri önemli hizmetler veren bu kanalların üreticilerin, muhtarların ve köy derneklerinin EKODER’den talebi ile yaptığımız saha gezilerinde bakıma muhtaç ve harap durumda olduğu gözlenmiş bulunmaktadır.

Dere Üst Havzasında Saha gezimiz, Tarımsal arazilerin ve kanalların yoğunlaştığı Büyükyayalar Köyü ve Çötler/Durmuşlar Mahalleleri-Bahçepınar-Yenimahalle ve İstasyon Mahallesi’nde yaklaşık toplam 15 km boyunca kanal boyları yürünerek gerçekleştirilmiştir.

4.2 Büyükyayalar Köyü ,Çötler Mahallesi ve Durmuşlar Mahallesi sulama ve kanalizasyon sorunları

4.2.1 Büyükyayalar Köyü Sulama Kanalının Mevcut Durum

Büyükyayalar Köyü ,Çötler Mahallesi ve Durmuşlar Mahallesi’nden oluşmaktadır.Köyün toplam arazisi 1228 dekar olup bunu halihazırda 324 dekarı sulanmaktadır.Köyde 44 işletme ve 350 adet arazi ve 2009 yılı verilerine göre 160 kişi mevcuttur.

Köyün en üst kodundan beton kanal vasıtası ile Göksu Çayının akış istikametine göre sağ yakasından kanala alınan su, Durmuşlar Mahallesi’ne toplam 1500 metre uzunluğunda beton

ve 1000 metre uzunluğunda toprak kanal olmak üzere toplam 2500 metre kanal vasıtası ile sulama yapmaktadır.Çayın sol yakasında bulunan Çötler mahallesi ve Büyükyayalar Merkez Köy ise aynı su alma yapısından çayın sol yakasına su kemeri vasıtası ile geçirilmekte ve yaklaşık 3000 metre boyunca Çötler ve Büyükyayalar merkez köy tarım arazilerinde sulama yapmaktadır.

Kanallar resimde de görüldüğü üzere acil onarım ve bakım yapılması gerekmektedir.Yaklaşık 1000 metre toprak ve 4500 metre beton olmak üzere toplam 5.500 metre uzunluğa sahip kanallar Çayın her iki yakasında ve Budaklar Köyü bir kısım bahçelerinde de sulama yaptıktan sonra köyü terk ederek tekrar Eskipazar Çayına boşaltmaktadır.

4.2.2 Büyükyayalar Köyü Sulama Kanalı Bakım Onarım ve Yenileme İhtiyacı

Eskipazar Ekonomik Kalkınma Derneği Başkanı (EKODER) ve Tarım Ekonomisti Sayın Mehmet Emin ASLAN, Köy Muhtarı Sayın Şevki MERMER, Köy Dernek Başkanı Sayın Şaban ÜNAL ve Köy İhtiyar heyeti üyelerinin de katılımı ile gerçekleştirdiğimiz tesbitte

a- Kemer Su alma yapısı betonu tamamen erimiş, demirler açığa çıkmış ve her an çökme tehlikesi belirmiş durumdadır. Bu yapının herhangi bir kazaya mahal vermemek üzere acilen yenilenmeye ihtiyacı olduğu ,

b- 1000 metre kanal bölümünde hiç beton olmadığı ,

b- 4500 metre beton kanal bölümünün ise 1500 metresinde bozulma, kırılma ve çökme yaşandığı,

c- Toprak kanallarla birlikte toplam 2500 metre beton kanalın yeniden yapılmaya, 3000 metre kanalın elden geçmeye muhtaç olduğu

d- 3000 metre kanalın rüsubat nedeni ile tıkanmaya neden olan toprak ve diğer unsurlardan temizlenmeye ihtiyacı olduğu ,

e- Köyde kanalizasyon sorunu olduğu, içme suyu kalitesindeki Göksu deresine Çötler Büyükyayalar Merkez köy kanalizasyonu döküldüğü ve suyu kirlettiği

f- Durmuşlar ve , Durmuşlar Aşağı Mah ile söylemezler mah kanalizasyonunun açık araziye döküldüğü, hastalık etmeni oluşturduğu , foseptik çukurunun ve doğal arıtmanın tesisi gerektiği , yine köylerimizin tamamında çöplerin doğaya atıldığı ve doğanın kirlenmesi, hijyen sorunu ile birlikte hayvanların poşet vs yemeleri nedeni ile telef olduğu gözlenmiştir.

Bu hususun çözümü için Muhtarlarımıza destek verilerek köyde çöp çukuru oluşturulmalı ve tüm köylünün çöpünü buraya atması sağlanmalı, çöp belirli periyotlarda bu çukurda yakılmalıdır.

g- Köy halkı ile yapılan görüşmeler de köyün acilen bir köy konağına ihtiyacı olduğu ve camii boş arazisi üzerine yapılabileceği görüşü tesbit edilmiştir.

4.3 Eskipazar Merkez Mahalleler Sulama Kanalı Sorunları

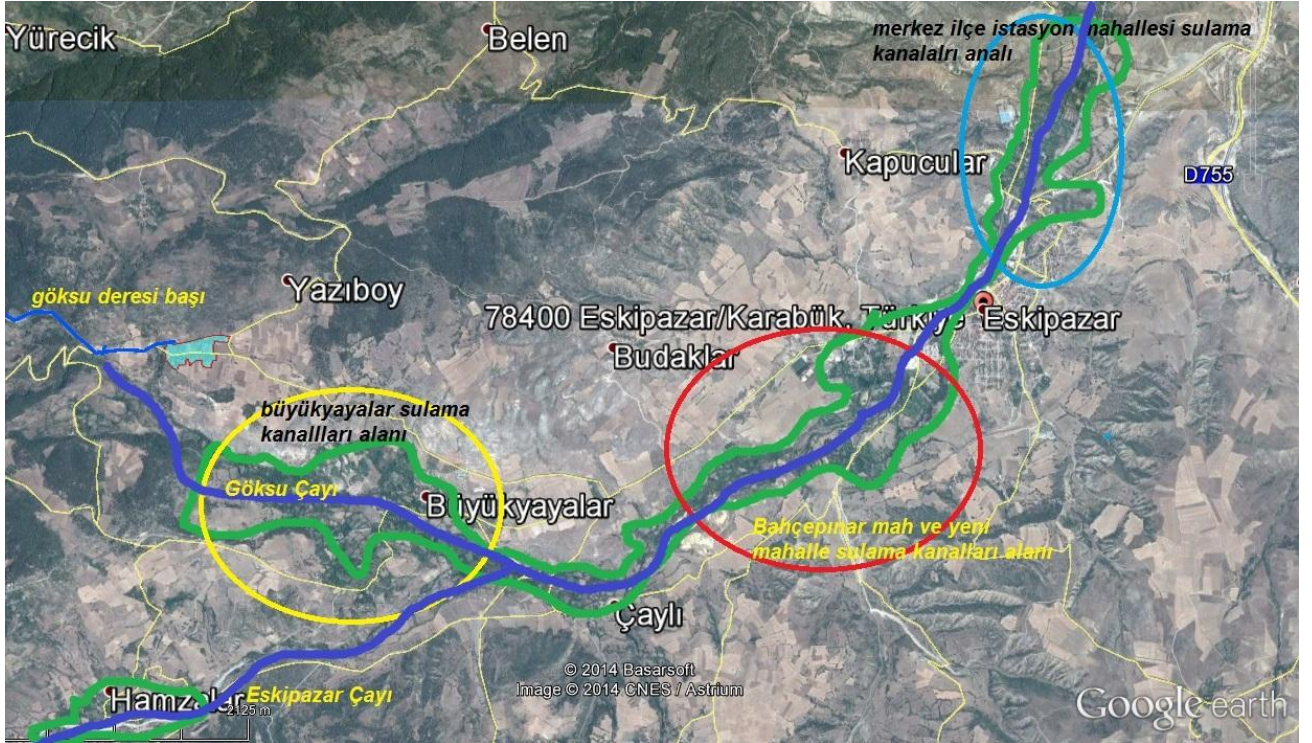
Eskipazar İlçesi mahalleleri olan Bahçepınar Mahallesi ,Yenimahalle,İstasyon Mahallesi ve Kıranköy Mahallesi bu hat içinde yer almaktadır.

Bu mahallelerin her birisinin Eskipazar çayından ayrı ayrı su alma yapıları mevcuttur.

Bu hat içinde Budaklar ve Kapucular Köyleri bir kısım bahçeleri yer almaktadır.

Bu havzada yer alan toplam tarım arazi 2835 dekar olup bunu halihazırda 455 dekarı sulanmaktadır.

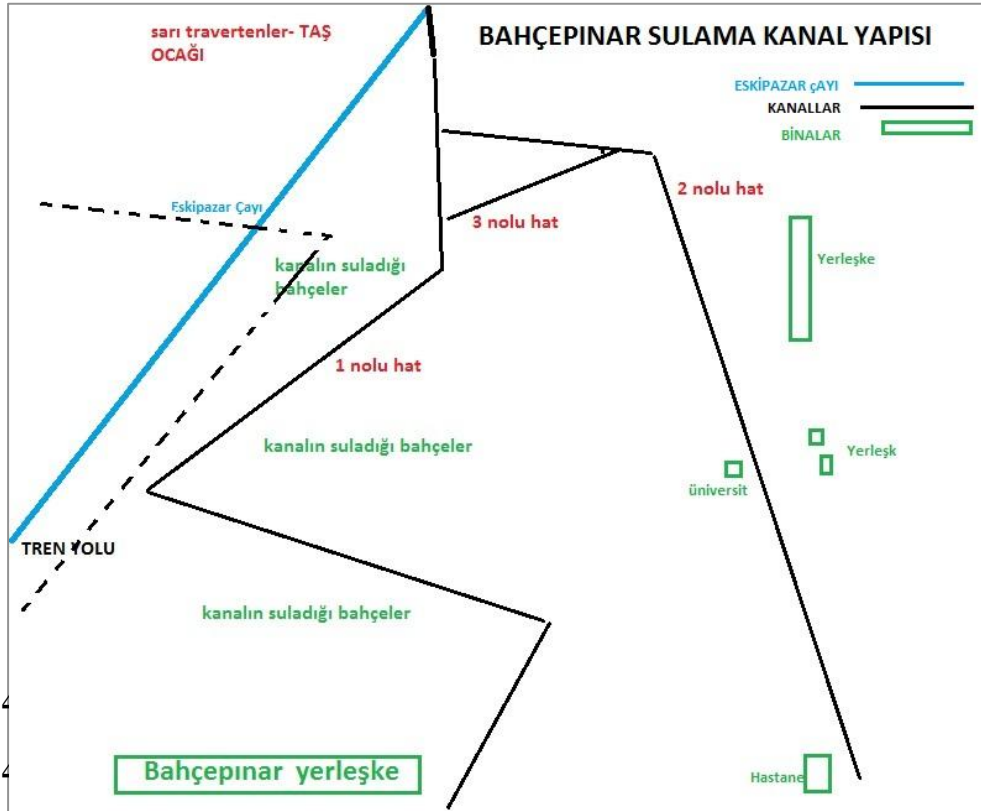
İlçe Merkezi ve mahalleleri ile 111 işletme, 629 adet arazi ve 2009 yılı verilerine göre 7115 kişi mevcuttur.

4.3.1 Bahçepınar Mahallesi Sulama Kanallarının Mevcut Durum

Eskipazar Çayı üzerinde taşocağı karşısından su alma yapısı ile başlayan Bahçepınar su kanalları, çayın sol yakası boyunca 1 Nolu hatta Bahçepınar Mahallesi, 2 Nolu hatta

Bahçepınar bahçelerinin yanısıra kısmen Budaklar Köyü ,kısmen de Kapucular Köyü bahçelerini sulayacak şekilde uzanmaktadır.Kanal uzunluğu 1 Nolu hat boyunca 3000 metre, 2 Nolu hatta boyunca 2000 metre ,3 Nolu hat boyunca 200 metre dir. 3 Nolu hat 2 Nolu hattın 1 nolu hattla birleşmesi amacı ile yapılmıştır.Ancak 2 ve 3 Nolu hatlar tamamen bozulmuş ve işlevini kaybetmiş durumdadır.

Bahçepınar 1 Nolu sulama kanalı 3000 metre boyunca uzanmakta ve aktığı istikametın sağ kenarında bulunan taş ocağı karşısı,köy yakınlarında çayırbağçe, köy içi ve kapucular bahçelerini sulayarak tekrar Eskipazar çayına dökülmektedir.

a) Taş Ocağı karşısında bulunan su alma yapısı betonları kırılmış ve işlevini yitirmiştir.

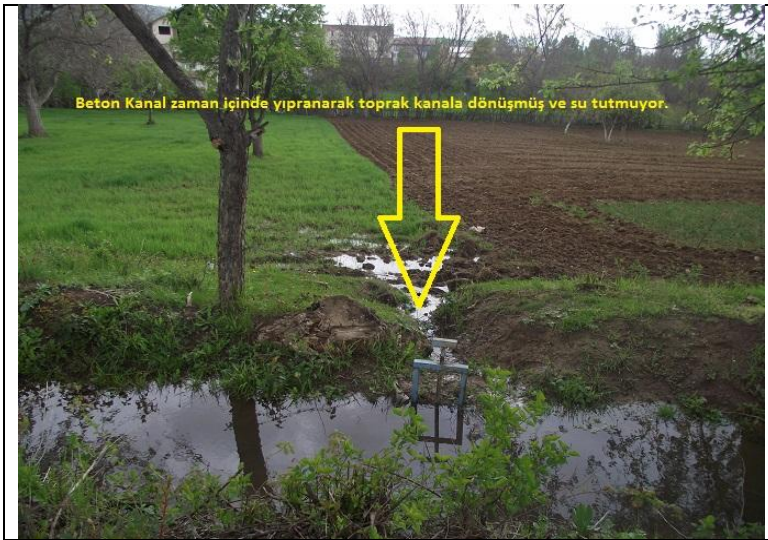
b) Kanallar çökme ve rüsubat nedeniyle daralmış ve su iletim fonksiyonu bozulmuştur.

c) Kanalin dar beton kısımları taşma sonucu oluşan erozyon ile zeminle bağı gevşemiştir.

d) Beton Kanallar yer yer yıpranarak kırılmış ve toprak kanala dönüşmüştür

4.3.2.3 3 Nolu Hat

2 Nolu Hattın suyunu tekrar 1 Nolu Hattta geri vermek için yapılan 3 Nolu hat kısa bir mesafede ve tahliye amaçlı olup küçük onarım ile işlevini sürdürecektir.

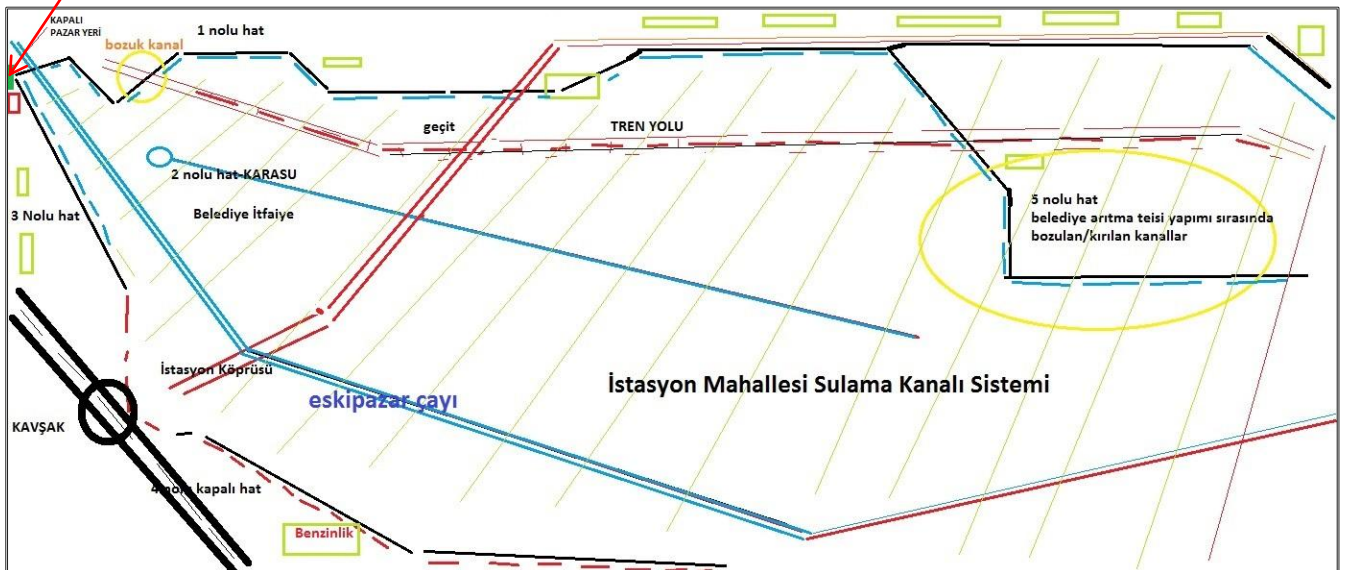

4.3.2 İstasyon Mahallesi Sulama Kanallarının Mevcut Durum

Eskipazar Çayı üzerinde kapalı pazaryeri karşısından su alma yapısı ile başlayan İstasyon su kanalları, genel itibarı ile 3 Ana hat üzerinden sulama yapmaktadır. Bunlardan 1 Nolu hat sorunlu, 3 Nolu hat tamamen işlevsiz, 2 Nolu Karasu hattı ise mevcut durumda kısmi sulama yapılabilen tek hat konumundadır.

En sorunlu ve EN ACİL ONARIM GEREKEN HAT İstasyon Mahallesi Sulama Kanallarıdır. Bu hatlar üzerinde en büyük tarımsal arazi varlığı Kapıcılar Köyüne aittir.

4.3.2.1 1 Nolu Kanal Hattı

Kroki üzerinde görülen İstasyon Mahallesi sulama alanının sağındaki en uzun hattır. Başlangıç noktası , Eskipazar kapalı Pazar yeri hizasından Eskipazar çayının sol yakası üzerinde yeni tesis edilen su alma yapısı ile başlar, çayın sağ yakasına havadan boru ile geçerek tren yolu boyunca devam eden ve taşocağı mıntıkasında tren yolunu menfez ile geçerek tamamı sağında kalan bahçeleri sulayarak devam eden hattır.

Bu hattın sorunları,

- 1- Daha işin en başında su alma yapısından borularla askıda alınan su havadan geçerek çayın sağ yakasındaki 1 Nolu Kanalın başına geçerken sorunlar yaşanmaktadır. Bu boru hattı bağlantıları iyi yapılmadığından suyun karşıya geçmesi halinde kanal yerine tekrar Çaya geri boşaldığı muhtar tarafından ifade edilmektedir. Zaten halihazırda kanal başında su yoktur. Bu yapının tadili gerekmektedir. Özetle çaydan su alınamadığından daha işin başında işler aksamaktadır.

- 2- Su alma yapısından yaklaşık 300 metre ileride Kanalın tren yolu altından menfez ile geçiş bölgesinde sürekli tıkanma yaşanmakta, makine ile açılması ve genişletilmesi gerekmektedir.

- 3- Hat boyunca kanallarda meydana gelen kırık bölgeler mahalli imkanlarla boru yerleştirilerek tamir edilmeye çalışılmış olmasına rağmen sistem tamamen gözden geçirilmeye muhtaçtır.

4.3.2.2 5 Nolu hat

En sorunlu hatlardan birisi de 5 nolu hattır.Eskipazar Belediyesince ihale edilen biyolojik arıtma tesisi inşası sırasında bu hattaki kanallar kırılmış ve büyük hasar meydana gelmiştir.

4.3.2.3 2 Nolu Karasu Hattı

Kısmı sulama yapılabilen aktif tek hattır.İstasyon 1 nolu sulama hattı ile Eskipazar Çayının tam ortasından geçerek sulama yapmaktadır.Toprak ve kırık kısımları itibarı ile onarım gerekmektedir.

4.3.2.4 3 ve 4 Nolu Hatlar

Eskipazar Çayının İstasyon Mahallesi tarımsal arazilerinin kanallardaki bozulma-kırılma ve mermer- ilçe merkezi arasında devam eden yol inşaatı altında kalması nedeni ile hiç sulama yapılamayan ve meyve ağaçlarının bile kuruduğu ve en büyük maduriyetin yaşandığı hattır.Acilen yeniden ihyası gerekmektedir.Oldukça önemli miktarda tarımsal araziyi kapsamaktadır.

3 ve 4 nolu hattın su alma yapısı Eskipazar çayı başında tesis edilerek karayolunun altından karşıya geçirilmiş olmakla birlikte ifade edildiği üzere yol çalışmaları nedeniyle hat boyu kesintiye uğrayarak tamamen işlevsiz hale gelmiş ve dikili ağaçlar bile kurumuştur. Bu hatta büyük mağduriyet yaşanmaktadır.

5. ONARIM VE YENİLEME YAPILACAK TAHMİNİ KANAL UZUNLUĞU

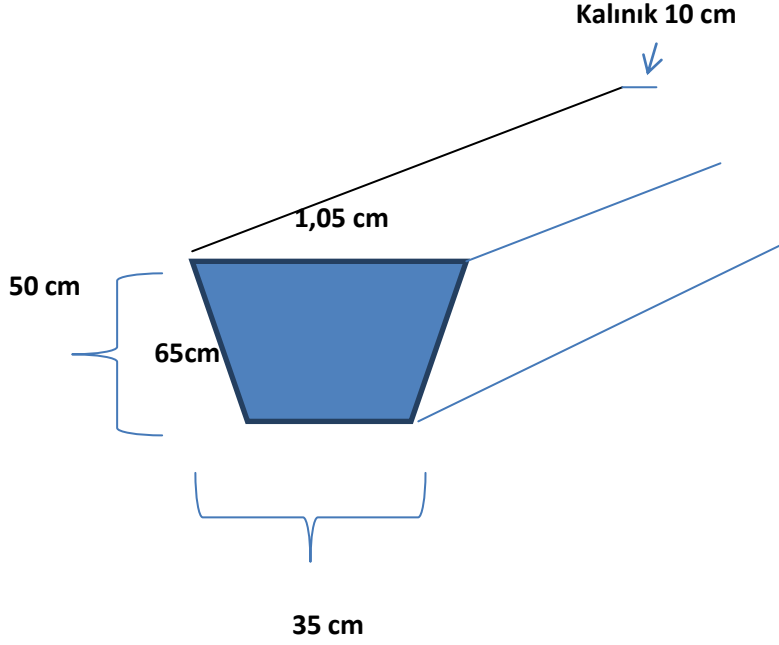
Eskipazar Çayı sağ ve sol yakalarında bulunan Toplam 11 Köy ve Merkez İlçeye bağlı 4 mahallenin yaklaşık 3.000 dekar tarımsal alanlarını sulayan ve 1970-1990 yıllarında yapılmış AÇIK KANALLAR izah edildiği üzere onarıma muhtaç durumdadır.

EKODER olarak tarafımızdan yapılan saha incelemelerinde söz konusu alanda yaklaşık 12.000 metre onarıma muhtaç açık kanal bulunmaktadır.

Tablo.4 Eskipazar Mahalle ve Köyleri Beton su Kanallarında İhtiyaç Duyulan Yenileme Onarım Miktarı

KÖY/MAHALLE	KANAL HATTI	TAHMİNİ KANAL UZUNLUĞU (metre)
BÜYÜK YAYALAR	Durmuşlar Mah Çötler ve Merkez mah	1.500 3.000
BAHÇEPINAR MAH	1 Nolu hat 2 nolu hat 3 nolu hat	3.000 2.300 200
İSTASYON MAH	1 nolu hat 2 nolu hat (karasu) 3 ve 4 nolu hat 5 nolu hat	1.500 750 1.500 750
YENİMAHALLE		3.000
KIRANKÖY-KÖYCEĞİZ- KARAHASANLAR		7.500
HAMZALAR		2.500
YAZIBOY+Sıhlar Mah (Yazıboy kanalının tadilatı ve Şihlar Mahallesi'ne gelen suyun beton kanala alınması)		2.500
TOPLAM KANAL UZUNLUĞU		30.000
TAHMİNİ ONARIM/YENİLEME MİKTARI	Genel hattın yüzde 40'ı	30.000*0,40=12.000 metre

6. TAHMİNİ BİRİM MALİYET (TL/Metre)

HESAPLAMALAR

İşlem no	
Y.15.006/1A	$(1,05+0,35/2)*0,50*1,0=0,350 \text{ m}^3$
Y.16.050/03	$1,65*0,10*1,0=0,165 \text{ m}^3$
Y.17.136	$1,65*0,15*1,0=0,247$
Y.23.014	$0,165\text{m}^3*80\text{kg}=0,013 \text{ ton}$

İşlem no	İş	birimi	Birim fiyatı	Miktar	Maliyet(TL)
Y.15.006/1A	Makinalı yumuşak ve sert küskü kazı	m ³	4,08	0,350	1,42
Y.16.050/03	C16/20 demirsiz beton	m ³	131,84	0,165	21,75
Y.17.136	Ocak taşı ile blokaj yapılması	m ³	47,64	0,247	11,76
Y.23.014	Q8-Q12 Beton çelik çubuk (Hasır demir)	ton	1.540	0,013	20,02
MALİYET					54,95 TL/Metre

7. TAHMİNİ TOPLAM MALİYET (TL)

54,95 TL/metre * 12.000 metre =659.400 TL

8. SONUÇ

Tablo.3 de görüldüğü üzere 11 köy ve Merkez İlçeye bağlı 4 mahalleye ait toplam 2.681 dekar sulu tarım arazisi Eskipazar Çayının 500-1000 metre sağ ve sol yakasında yer almakta ve tahmini 30.000 metre uzunluğundaki AÇIK SULAMA KANALLARI ile sulanmaktadır.

Söz konusu havzada toplam 8.559 kişi yaşamakta ve tarımsal faaliyetler ile doğrudan yada dolaylı olarak ilgileri bulunmaktadır.

Eskipazar Ekonomik Kalkınma Derneği ,Muhtarlarımız ve Köy Dernekleri ile birlikte saha da yaptığımız incelemeler doğrultusunda belirlediğimiz aksaklıklar yukarıdaki bölümlerde izah edilmiştir.

Buna göre, tahmini olarak toplam 30.000 metre açık kanalın yüzde 40'ında yani 12.000 metre de yenileme ve onarım ihtiyacı bulunmaktadır.

Yatırım tutar Tahmini Birim Maliyeti Bölümünde 54,95 TL/metre olarak hesaplanmıştır.

Buna göre yatırım toplam tutarı 659.000 TL olarak hesaplanmaktadır.

Tablo.3'de görüldüğü üzere Sulanabilen Tarımsal alan toplam 2681 dekadır.

Eskipazar 41 Köy Sulama ve Tarımsal Dönüşüm Projesi (Ek-1), Tarım Ekonomisi bölümünde, Sulu tarımda dekara tarımsal gelir 1.040 TL/da, Mevcut koşullarda ise dekara tarımsal gelir 129 TL/da olduğu hesaplanmıştır.Buna göre kanallarda onarım ve yenileme sonrası tam sulama yapılabileceği düşünüldüğünden dekara gelir artışı 911 TL olacağı hesaplanmaktadır.

Bunun dışında ikinci bir yaklaşım tarzı olarak DSİ verilerinden hareket edebiliriz.DSİ verileri genel olarak sulu tarıma geçildiğinde dekar başına gelir artışını 6 kat olarak belirlemektedir.

Tüm bu değerlendirmelere göre 2.681 dekar alanda talep edilen kanal yenileme ve onarım yatırımı yapılması durumunda toplam gelir artışı

Toplam Gelir Artışı, 2.681 dekar *129 TL/ da gelir *6 kat gelir artış =2.075.094 TL.

Yatırım tutarı, 659.400 TL olmaktadır. Fayda-Masraf oranı oldukça yüksek olan bu yatırım fizibilitesi de yüksektir.

Bu durumda talebimiz,

- a- Sivil Toplum Örgütü olarak mahallinde yaptığımız ve Tablo.4'de gösterilen bu talebin bir ÖN FİZİBİLİTE ÇALIŞMASI olarak değerlendirilerek teknik ekiplerinizce söz konusu sahada su kanalları ve kanalizasyon sistemleri hususunda detaylı bir durum tespiti ve **inceleme başlatılması,**

- b- Yapılan ÖN FİZİBİLİTE çalışmalar ışığında, toplam 650.000 TL yatırım ihtiyacının, 2015’de 300.000 TL ve 2016 yılında da 350.000 TL bir bütçe ayrılarak, en çok iki yıl içinde gerçekleştirilmek üzere Karabük İl Genel Meclisince **Proğrama alınması için gerekli girişimlerde bulunulması,**
- c- Sulama kanalları yenileme ve onarım çalışmalar ışığında Hamzalar Köyünden başlamak üzere Hanköy’e kadar Kanalizasyon sistemi olmayan köyler ile kanalizasyon sistemi olmakla birlikte atığını **Eskipazar Çayına deşarj eden köylerde kanalizasyon sistemi kurulması, foseptik ve doğal arıtma yoluyla önlem alınması,** ayrıca çöp sorunu yaşayan köylerimizde çöp biriktirme ve **yakma çukurları** tesisi yoluyla önlem alınması,
- d- Göksu çayından gelen **Budaklar Köyü içme suyu boru hattında “hava yapma” sorunu** nedeniyle sık sık yaşanan aksaklıkların çözülmesi ve kanalizasyon ihtiyacının giderilmesi için gerekli teknik desteğ in ve çalışmanın yapılmasıdır.

İş bu rapor tarafımızdan tanzim edilerek imza altına alınmıştır.29.09.2014

Mehmet Emin ASLAN	Cemil KAYMAK	Şaban Ünal	Huseyin AKSU
EKODER Bşk	Ziraat Odası Bşk	BÜYÜKDER Bşk	Or-koop Temsilcisi
Şevki MERMER	Sadettin KAYIMTU	Davut ŞEN	Muharrem ARSLAN
B.Yayalar Muh	Budaklar Muhtarı	Bahçepınar Mah Muh	İstasyon Mah Muh
Osman DURAL	A.Kadir YAMAN		
Mrkz Mah Muh	Yenimah Muh		